

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2026/18337-S.26.24991
BAŞVURU NO : 2026/9569
KARAR TARİHİ : 14/09/2026

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN : [REDACTED], TCKN: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Marmara Üniversitesi ile Halkbank arasında akdedilen promosyon sözleşmesi tam metninin verilmesine ilişkin BEDK kararının uygulanması ve bilgi edinme talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 13/04/2026

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuru dilekçesinde özetle başvuran; Marmara Üniversitesi [REDACTED] Anabilim Dalı kadrosuna atandıktan sonra, maaş promosyon haklarının takibi ve tespiti amacıyla üniversite ile Türkiye Halk Bankası A.Ş. arasında imzalanan 01.01.2025 - 31.12.2027 dönemine ait banka promosyon sözleşmesi tam metninin bir kopyasını talep ettiğini beyan etmiştir. Başvuran, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yaptığı bu başvuruya idarece olumsuz yanıt verilmesi üzerine Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu'na (BEDK) itiraz ettiğini, BEDK'nın 08.10.2025 tarih ve [REDACTED]/[REDACTED] sayılı kararıyla talebinin kabul edildiğini ve belgenin kendisine verilmesine karar verildiğini belirtmiştir.

2. Başvurucu, BEDK kararının 06.11.2025 tarihinde tebliğ edilmesine rağmen idarenin yasal 15 günlük süre içinde kararı uygulamadığını ve belgeyi teslim etmediğini ifade etmiştir. Bunun üzerine Kamu Denetçiliği Kurumu'na (KDK) yaptığı ilk başvuru üzerine verilen Gönderme Kararı sonrasında da idarenin işlem tesis etmediğini ve 30 günlük yasal sürede herhangi bir gerekçeli cevap vermediğini beyan etmiştir.

3. Başvuran ayrıca, 'dostane çözüm' şartlarının fiilen gerçekleşmediğini belirterek önceki kararın iptali ile dosyanın esas incelemeye alınmasını ve Marmara Üniversitesi ile Halkbank arasında imzalanan 01.01.2025–31.12.2027 dönemine ait banka promosyon sözleşmesinin tam ve eksiksiz olarak tarafına verilmesi yönünde tavsiye kararı tesis edilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

4. Kurumumuzun bilgi ve belge isteme yazılarına istinaden Marmara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından gönderilen cevabi yazılarda ve ekindeki açıklamalarda özetle şu hususlara yer verilmiştir:

4.1. Üniversite ile Türkiye Halk Bankası A.Ş. arasında akdedilen promosyon sözleşmesinin 12.11.2024 tarihinde imza altına alındığı, 01.01.2025 - 31.12.2027 tarihleri arasına yönelik olduğu ve promosyon ödemelerinin 5018 sayılı Kanun, Başbakanlık Genelgeleri ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 51. maddesi çerçevesinde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

4.2. Talebe konu promosyon sözleşmesinin taraflar arasında akdedilmiş özel hukuk niteliğinde ticari bir sözleşme olduğu; sözleşme hükümlerinin tarafların mali, ticari ve operasyonel bilgilerini içerdiği beyan edilmiştir.

4.3. Bu doğrultuda, sözleşme metninin tamamının üçüncü kişilerle paylaşılmasının 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 23. maddesinde düzenlenen 'ticari sır' istisnası kapsamında mümkün bulunmadığı iddia edilmiştir.

4.4. Sözleşmenin genel düzenleyici işlem niteliğinde olmayıp yalnızca sözleşmenin tarafları bakımından hüküm ve sonuç doğuran özel hukuk ilişkisine dayalı bir metin olduğu; bu nedenle sözleşmenin tamamının üçüncü kişilere dijital veya fiziki suret olarak iletilmesi yönünde idarenin hukuki bir yetkisinin bulunmadığı mütalaa edilmiştir.

4.5. Başvuran ile idare arasında bu konuya ilişkin olarak yargı organlarında görülmekte olan veya karara bağlanmış herhangi bir uyuşmazlığın bulunmadığı, ancak dostane çözüm kapsamında başvuranın talebinin (sözleşmenin tamamının paylaşılmasının) ticari sır engeli nedeniyle karşılanabilir nitelikte olmadığı savunulmuştur.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 2709 sayılı T.C. Anayasası'nın;

5.1. "Mülkiyet hakkı" başlıklı 35'inci maddesinde; *'Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.'*

5.2. "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinde; *'Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...'*

6. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun;

6.1. "Kurumun Görevi" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; *'Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.'*

6.2. "Bilgi ve belge isteme" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında; *'Kurumun inceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgelerin, bu isteğin tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde verilmesi zorunludur...'*

7. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun;

7.1. "Bilgi verme yükümlülüğü" başlıklı 5'inci maddesinde; *'Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.'*

7.2. "İstenecek bilgi veya belgenin niteliği" başlıklı 7'nci maddesinde; *'Bilgi edinme başvurusu, başvuru kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır...'*

7.3. "Bilgi veya belgeye erişim" başlıklı 10'uncu maddesinde; *'Kurum ve kuruluşlar, başvuru sahibine istenecek bilgi veya belgenin onaylı bir suretini verirler...'*

7.4. "Ticari Sır" başlıklı 23'üncü maddesinde; *'Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile kurum ve kuruluşlar tarafından ticari sır olarak nitelenen bilgi ve belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.'*

8. 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin 'Banka Promosyonları' konulu 7'nci maddesinde; *'Genelge çerçevesinde yapılacak uygulamalar kurum personelinin rahatlıkla bilgi edinebileceği şekilde ilan panoları ve internet siteleri yoluyla ilan edilecek, aleniyet ilkesine titizlikle riayet edilecektir.'* hükmü yer almaktadır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

9. 2010/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin 'Banka Promosyonları' konulu düzenlemesinde; 'Banka tarafından verilecek promosyon miktarının tamamı personele dağıtılacaktır.' ilkesi benimsenmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ERTUNÇ ERKAN BALTA'NIN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

10. Kamu Denetçisi Ertunç Erkan BALTA tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın talebinin yerine getirilmemesi ve BEDK kararının uygulanmamasının hukuka ve iyi yönetim ilkelerine açıkça aykırı olduğu değerlendirildiğinden, Marmara Üniversitesi Rektörlüğü'ne 'Tavsiye Kararı' verilmesi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Öncelikle somut olayın usuli geçmişi incelendiğinde; Kurumumuzca 08.04.2026 tarihinde verilmiş olan 'Dostane Çözüm Kararı'nın, idarenin başvuranın talebini karşılamadığı yönündeki beyan ve mütalaalarına dayandığı anlaşılmaktadır. Ancak başvuranın şikayeti ve sunulan belgeler ışığında yapılan tespit, idarenin başvurana promosyon sözleşmesinin tam metnini hiçbir aşamada sunmadığı, yalnızca sözleşmenin 17. maddesinin (b) fıkrasına ilişkin kısıtlı bir kesiti ve yazışmaları gönderdiği sabittir. Başvuranın talebinin ise 'sözleşmenin tam ve eksiksiz kopyası' olduğu ilk günden itibaren değişmemiştir. Dolayısıyla, dostane çözüm kararı sonrası fiili bir dostane çözümün gerçekleşmediği ve bu doğrultuda başvurunun esas yönünden incelenmesinin yasal bir zorunluluk olduğu kanaatine varılmıştır.

12. İdarenin şikayete konu 'promosyon sözleşmesini vermeme' yönündeki işleminin yasal dayanakları incelendiğinde, idarece 'ticari sır' engeli öne sürülmektedir. 4982 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinde ticari sır niteliğindeki belgelerin bilgi edinme kapsamı dışında olduğu düzenlenmiş ise de kamu görevlilerinin maaş ödemelerine aracılık eden bankalarca sağlanan promosyonların kamu personelinin doğrudan mali ve sosyal hakları ile ilgili olduğu tartışmasızdır. Promosyon ihaleleri kamu kaynaklarının ve personel haklarının şeffaf yönetimini gerektirir.

13. Nitekim 2007/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin 7'nci maddesinde açıkça 'aleniyet ilkesine titizlikle riayet edileceği' ve tüm uygulamaların personelin rahatça ulaşabileceği ilan panoları ile internet siteleri üzerinden duyurulacağı hükme bağlanmıştır. Bu hüküm karşısında, kamu kurumlarının personel maaşları üzerinden bankalarla yaptığı ve personelin hak sahipliğini doğrudan tayin eden sözleşmelerin 'ticari sır' gerekçesiyle çalışanlardan tamamen gizlenmesi yasal amaçla ve aleniyet ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

14. Ayrıca, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu (BEDK), 08.10.2025 tarih ve [REDACTED]/[REDACTED] sayılı bağlayıcı kararında; başvuranın söz konusu verilere erişiminde güncel ve kişisel menfaatinin bulunduğunu tespit ederek, sözleşme metninin başvurana verilmesi gerektiğine hükmetmiştir. Kanunun uygulanmasına ilişkin ilkelere göre BEDK kararları idareleri bağlayıcı nitelikte olup, idarenin bu karara rağmen belgeyi vermekten kaçınması 'hukukun üstünlüğü' ve 'bağlayıcı idari kararların icrası' ilkelerinin açık bir ihlalidir.

15. İdarenin, sözleşmenin tamamını vermek yerine sadece tek bir maddeyi seçerek başvurana sunması ve geri kalan kısımları erişime kapatması, 4982 sayılı Kanun'un 10. maddesindeki 'onaylı suret verilmesi' esasına ve dürüstlük ilkesine aykırıdır. Sözleşmede gerçekten ticari sır mahiyetinde (örneğin bankanın özel operasyonel yazılımları, siber güvenlik altyapıları vb.) kısımlar bulunması halinde, idarece bu kısımların maskelenmesi (ayıklanması) suretiyle belgenin kalan kısımlarının onaylı suretinin başvurana teslim edilmesi gerekirken, belgenin tamamının esirgenmesi hakkın özünü zedelemektedir.

16. Bu çerçevede, Marmara Üniversitesi Rektörlüğü'nün BEDK'nın kesinleşmiş kararına rağmen promosyon sözleşmesini başvurana vermemesi yönündeki tutumunun hukuka, hakkaniyete ve mevzuata uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde düzenlenen iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde; idarelerin işlemlerinde 'şeffaflık', 'hesap verebilirlik', 'kanunlara saygı' ve 'nezaket' ilkelerine uyması gerekmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

18. Somut olayda, idarenin başvuruçunun yasal bilgi edinme başvurularını sürüncemede bırakması, BEDK'nın kesinleşmiş kararını uygulamaktan imtina etmesi ve Kurumumuzun gönderme kararı ile verdiği 30 günlük yasal süre içinde KDK'ya ve başvurana talebe yönelik cevap iletmemesi iyi yönetim ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. İdarenin bu pasif tutumu ve 'işlem tesis etmeme' hali, şeffaflık ve hesap verebilirlik yükümlülüklerini zedelediği gibi, başvuru hakkını fiilen etkisiz kılarak 'iyi yönetim' anlayışına aykırılık teşkil etmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

19. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup yetkili ve görevli mahkemelerde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü ile Türkiye Halk Bankası A.Ş. arasında imzalanan 01.01.2025 - 31.12.2027 dönemine ait banka promosyon sözleşmesinin, 4982 sayılı Kanun kapsamında ticari sır teşkil eden kısımları bulunması halinde bu kısımların maskelenerek/ayıklanarak, imzalı sözleşmenin tamamının onaylı bir kopyasının başvurana ivedilikle verilmesi hususunda **MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, İdare tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA** ve **MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.